

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 14.

3 Lutego 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z Królestwa Lombardzko-Weneckiego. —

Kardynał Hrabia Gaisruck, Arcybiskup Medyolański wypełnił w d. 15. z. m. uroczyste obrzęd chrztu nowo narodzonego Arcy-Xięcia, trzeciego Syna Arcy-Xięcia Wice-Króla; dostojny Nowonarodzony otrzymał imiona: Zygmunt, Leopold, Rayner, Maryia, Ambroży i Walenty. Oyca Chrzestnego zastąpił imieniem W. Xięcia Toskańskiego, Hrabia Aloyzy Quirini Stampaglia, C. K. Szambelan, rzeczywisty Radca i t. d. Dostojna Położnica i Arcy-Xiążę Zygmunt są zdrowi i od d. 16. przestały wychodzić bulletyny zdrowia.

Gazeta Preszburgska z d. 24. Stycznia donosi z Preszburga: »Po przedstawieniu do N. Pana, odczytanem na 43ciem posiedzeniu w d. 20. z. m. podpisanem, a potem przestaniem (jest to drugie w ciągu teraźniejszego Seymu), pojechał Arcy-Xiążę Palatyn sam do Wiednia. Od tego czasu naradzaia się Stany na posiedzeniach cyrkularnych nad przygotowanymi pracami, w d. 2. t. m. również na posiedzeniach cyrkularnych rozpoczętymi, zaś od d. 3. przerwaniem, w celu ułożenia przedstawienia do N. Pana względem ważniejszych przedmiotów ku ustaleniu Konstytucyi (*Praeferentialia*), aby takowe przedstawienie w formie poselstwa na następnych posiedzeniach Seymu przyjąć i Izbie Magnatów przestać mogły.

W y k a z

dochodów Austriackiego narodowego banku w roku 1825.

Drugie półrocze. Od d. 1go Lipca do d. 31. Grudnia 1825.

	Waluta bankowa.	
<i>D e b e t:</i>	ZR.	kr.
Opłata urzędników i potrzeby kancelaryi - - - - -	45,405	14
Przewóz pieniędzy, sprawunki, kosztą druku, opłata od listów, należności stępla od kuponów na drugie półrocze, wydatki domowe i inne - - - - -	83,217	21
	<u>128,622</u>	<u>35</u>

	Waluta bankowa. ZR.	kr.
Przeniesienie Summy pozostałej	2,300,658	19 2/4
	<u>2,132,180</u>	<u>54 2/4</u>

K r e d y t:

Pozostała niepodzielona ilość z pierwszego półrocza . . .	159,020	1/4
Dochodów z efektów eskontowanych w ilości 34,252,800 ZR.	ZR.	kr.
58 kr. - - -	640,546	12
Z tego odciągnawszy pozostałą ilość dochodów od owych efektów, które po d. 1. Stycz. 1826. przypadają do zapłace.	<u>236,307 30</u>	<u>404,238 42</u>
Dochody i należności od zaliczeń na zastawy - - -	395,125	53
Od tego odciągnawszy pozostałą ilość dochodów od owych zaliczeń, które po d. 1. Stycz. 1826. przypadają do zapł.	<u>60,374 20</u>	<u>334,751 33</u>
Dochody od pozostałego pierwotnego majątku bankowego, wraz z prowizyą od reszty z sprzedaży dóbr Skarbowych - -	1,145,178	7 1/4
Dochody funduszu odwodowego	67,090	30
Prowizyja od assygnacyi kass prowincjonalnych - - - -	18,773	11 2/4
Zysk na monecie - - - -	3,128	50
	<u>2,132,108</u>	<u>54 2/4</u>

Podział zysku

przez Dyrekcyją bankową przełożony:	
Na 50,621 akcyi półrocza dywidenda po 33 ZR. wynosi - - - - -	1,670,493 ZR. —
Pozostałe dla funduszu odwodowego - - - - -	<u>333,065 — 19 2/4</u>
	<u>2,003,558 — 19 2/4</u>
Z Izby obrachunkowey uprzy. Franciszek Salzmann, Nad-Buchhalter.	Aust. narod. banku. Max. Litomisky, Buchhalter.

) (

W skutek przepisow najwyższego Patentu z d. 21. Marca 1816, ilekroć przez fundusz umarżający wykupione i w księgach kredytowych wymazane obligacye dawnego procentowego długi Stanu podpadły losowaniu, wynoszą ilość kapitałną milion ZR. po 2 1/2 procentu, każdego razu, oprócz liczby pięciu rzędów corocznie do wyciągnięcia przeznaczony, musi być jeszcze dalszy rząd losowany.

Przypadek ten zdarzył się w Kwietniu 1824, gdzie także pierwsze nadzwyczajne ciągnięcie, czyli uzupełniające losowanie rzędu dawnego długi Stanu przedsięwzięte zostało.

W ciągnięciach zaszłych od tego czasu podpadła znowu losowaniu pewna liczba obligacy, które przez powszechny fundusz podczas ciągnięć wykupione, i z ksiąg kredytowych były wymazane, a to w ilości 1,183,914 ZR. 13 kr. różney stopy procentowey, czyli porachowawszy na 2 1/2 procentowy kapitał 1,017,266 ZR. 41 kr.

Ztąd już powtórnie się zdarza nadzwyczajne losowanie dawnego procentowego długi Stanu.

Losowanie to przedsięwzięte było w d. 1. Lutego r. b. o godz. 10tej rano w gmachu klasztoru Franciszkańskiego przy zachowaniu zwyczajnych do tego aktu formalności.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Gazety Nowo-Yorkskie rozbiegają różne przedmioty, które na Kongresie w Washingtonie będą wzięte pod rozważę, jako to: opór Georgii; założenie dróg i kanałów, nadewszystko mający być ciągnięnym przez półwysep Florydę; przepisy dotyczące handlu; siła morska narodowa; Kongres Panamski i t. d. Siły stronnictwa główne zdanie mającego okazać się przez wybór mówcy Izby Reprezentantów; jako Kandydatów wymieniają. P. Maclam z Delaware, P. Markley z Pensylwanii i P. Taylor z Nowego-Yorku. Ostatni mówi pismo: Amerykanin, szczególniej będzie dla Rządu dogodnym.

Portugalia.

Król wyrokiem Swoim z d. 22. Grudnia r.z. rozporządza, do utrzymania kredytu Państwa i pewności zapłacenia długi Stanu, czego przedsięwzięte w roku 1821 przepisy nie zaspokoily, co następuje:

Uposażenie Junty Królew: pożyczki powinno znieć od d. 1. Stycznia 1826 następujące dochody: 1) Dochód wszystkich Dóbr Koronnych i kaplic, praw Królewskich i Komandory orderów wojskowych już uwolnionych, lub które będą uwolnione; 2) Dziesięcina podatku na kapelus

Biskupi nałożonego; 3) Dziesięcina z podatków nałożonych na wszystkie prebendy, czyniące więcej, jak 300,000 reis. (blisko 1,000 ZR.); 4) Dziesięcina od dochodu duchownych korporacy poci oboiety. Te Zakony duchowne, któreby z powodu szczupłego dochodu rozumiwały mieć prawo do uwolnienia ich od opłaty owey Dziesięciny, udać się mają w tęt mierze do Junty pożyczkowej; z Dziesięciny dochodu wszystkich komandory, które czynią więcej nad 900,000 Reis (blisko 3,000 ZR.)

Wielka Brytania i Irlandya.

Podług wiadomości z Windsoru z dnia 8go Stycznia był Król zupełnie zdrow, atoli z powodu nieprzyjemnego powietrza nie używał przejażdki.

Thacze bławatni i farbiarze w Macclesfield, podali P. Hushissonowi prośbę, w której uzalaia się na upadek swoiego wyrobu i bankructwo kilku domów handlowych. P. Hushisson odpowiedział na to pod d. 24. Grud. r.z., że Rząd po dokładnem ich prośby rozważeniu nie może onym innety dać odpowiedzi, jak tylko taką, jaką niedawno dała Izba handlowa na podobne zażalenia. Zakaz obcych towarów jedwabnych może tylko trwać do terminu w roku 1824 przeznaczonego. Jeżeliby rękodzielnicy mogli podać sposoby, iakby onym zaradzić, aby nie pracowali dla przemycających, tedy Rząd chętnie będzie miał na to wzgląd. Z resztą skargi te pochodzą naybardziej z przesadnego przemysłnictwa surowym jedwabiem i niezmiernych nsilowań ku pomnożeniu fabryk, co zaszło po wielu częściach Anglii, a szczególniej w Macclesfield.

W Hrabstwach mnóstwo ludzi nie mazarobku. Pewien dóm handlowy pod Gloucester rozpuscił 600 robotników, a drugi 1,800.

Francya.

Stosownie do uwiadomienia o stanie kassy umarżającej, iakoteż kassy depozytowey i konsygnacyney pierwsza Kassa aż do d. 31. Grudnia 1825 przyięta w ogóle sumę 645,822,582 fr. 21 ce. Zato aż do d. 31. Grudnia zakupiła 39,205,729 fr. wieczystych dochodów częścią 5pCtowych częścią 3pCtowych, które kosztowały 645,816,763 fr. 28 ce.

Pozostaie reszta 5879 fr. 93 ce.

Do tego uwiadomienia dołączony iest szczególny wykaz w ostatnim kwartale 1825 wykupionych wieczystych dochodów (powyższem uwiadomieniem obiętych) 3pCt., z czego wypływa, że od d. 1. Październ. do d. 31. Grudnia wykupiono 843,934 fr. 3pCtowych dochodów, podług kursu w prze-

eięcin po 67 fr. 44 centy., które kosztowały 18 mil: 970,570 fr. 92 centy. Arystarque czyni uwagę, że tym kapitałem można było wykupić 5-pCtowych czyli narodowych wieczystych dochodów 948,525 fr.; zatem król w ostatnim kwartale stracił 104,589 fr. wieczystych dochodów, czyli kapitał 2,090,000 fr. Dodajmy do tego, że 5pCtowe w przecięciu tylko po 97 fr. 50 cen. kosztowały, tedy strata przenosi 3 miliony.

Hrabia Guillaume Vaudoncourt miał w d. 10. Stycznia zaszczyt przelożyć Królowi pierwszy tom Dziennika: *Journal des sciences militaires des armées de terre et de mer*, którego jest dyrektorem; Król oświadczył mu swoje upodobanie zachęcając go do dalszj pracy.

Podług Gwiazdy niemasz teraz mowy o zawarciu traktatu handlowego między Anglią a Francją, ponieważ takowy jest nie podobnym przy terażniejszj ustawie cła obu krajów. Raczey mówią tylko o traktacie żeglugi, podług którego prawa żeglugi i opłat między obiema krajami i onych osadami, byłyby na wzajemnej i korzystniejszej za sadzie urządzone, jak te, na których ostatnie ngody są oparte.

Akademiia umiejętności w mieście P. Buache wybrała na członka swojego P. Freycinet.

Xiąże Mathieu Montinorency imianowany został nauczycielem Xiącia Bordeaux.

Składka na pomnik dla Jenerała Foy i jego dzieci wynosiła d. 10. Stycznia w Paryżu 720484 fr. 36 cent.

W d. 10. z. m. zaliczyli w Paryżu Mechanicy bracia Pichet 30,000 łożek żelaznych, dla wojska, każde za cenę 47 fr. 49 cent.

Bieg poczty między Madrytem a Paryżem niezmiernie jest trudny. Piszą z Madrytu, że poczty Paryżkie, które tamże miały nadejść w d. 29. Grud. i 2. Stycz. dopiero w d. 4. z. m. nadeszły. W gorach Sierra Morena spadł śnieg na 12 stop, a listy, któreśmy odebrali musieli ludzie na plecach przynieść. Poczta Paryżka zpoźniła się o 3 dni. Telegraf donosi, że z powodu wylewu Garony pod Langon ostatnia poczta Baińska do Paryża, musiała się tamże zatrzymać.

List z Bordeaux z d. 10. z. m. pisze: »Bylibyśmy nieodebrali ostatniej poczty Baińskiej, która w Langon pozostała, gdyby goniec nie był wpadł na myśl szczęśliwą i nie użył statku parowego. Związek z Touluzą przez wylanie rzek Lotsy i Garony został zerwany. Częste deszcze w wschodnich Pyreneach wyparły wszystkie ztamtąd płynące rzeki ze swoich łożysk. — Gońcy pocztowi do Baianny i Touluzy przeznaczeni, którzy ztąd w d. 7. wyprawili się, jeszcze w d. 9. byli w Cerons, gdzie wraz z mnóstwem innych podróżnych oczekiwali wód spadnienia.

Szwajcaryja.

Hrabia Capo d'Istria zjechał w d. 8. Stycznia z Genewy do Lusjanny, dla udania się dnia następującego z P. Laharpe do Berny, gdzie w kaplicy greckiej byli obecnymi nabożeństwu żałobnemu za zmarłego Monarchę.

Niemcy.

Dnia 19. z. m. wieczorem przybył do Monachium Ces. Rossyyski Marszałek nadworny Xiąże Mikołaj Dołgoruki z uwiadomieniem do Króla o wstąpieniu na tron Cesarza Mikołaja I.

Gazeta z Monachium zawiera pod d. 3. Stycznia: Podług najnowszjch przepisów wojsko Bawarskie tworzyć będą:

Piechota: Pułków 16., batalionów 32, kompanii 192, strzelców batalionów 4, kompanii 24. Jazda: Kyrssyierów pułków 2, lekkiej jazdy 6; szwadronów 48.

Artylerya: Pułków 2, batalionów 4, kompanii 24 wraz z pociągami i koniami do zaprzęgnięcia, kompanii technicznych 5, jakoto: podkopników 1, saperów 2, pontonierów 1 i rzemieślnicza 1.

Piechota wynosi 216 kompanii; każda kompania liczy w pokoju 188; w wojnie 193 głów, Oficerów, podoficerów i szeregowych: a) w czasie pokoju wojuowników 40608, z których każda kompania ma 62 ludzi nie mundurowanych na urlopie, razem 13392 ludzi; b) podczas wojny 41688 wojuowników.

Jazda ma 48 szwadronów, każdy w pokoju liczy 192 głów i 115 koni, w wojnie 195 głów i 191 koni: a) na stopie pokoju 9216 ludzi, z których szwadron ma 40 ludzi niemundurowanych na urlopie, razem 1920 i b) na stopie wojennej 9360 ludzi.

Artylerya liczy 24 bateryy, każda po 8 dział, między którymi jest 2 haubic.

Podług systematycznego obrazu gatunków broni wojsko tworzy 4 dywizyye, każda po 4 liniowe pułki piechoty, batalion strzelców, pułków jazdy 2, bateria artyleryi konna 1 i 3 pieszych; podzielone na dwie brygady.

Gdy tym sposobem, przy względzie na dobrze obsadzone i liczne zarody (*cadres*), właściwe szkoły rocznych kónskrypcyonistów, kontyngens Związkowy wynosi 36000 ludzi w pokoju więcej jak potrzeba, zostaje do wojny korpus odwodowy z 1 lub 2 dywizyy dla uzupełnienia i osadzenia twierdz.

Ze skutków tego nowego urządzenia wypływa: Przemiana gwardyi grenadyierów na pułk liniowy; pierwszjch, aby wynagrodzić za koszt

poniesione na oporządzenie, dozwolono onym pobierać żółd gwardyi, Porucznikom przez lat 3, Kapitanom przez 1 1/2 roku, Oficerom sztabowym rok. Wszyscy podoficerowie i szeregowi zatrzymają takową do ukończenia swoich kapitulacyi.

Połączenie pułku gwardyi przybocznej z pierwszym pułkiem kuryssyerów, przy podobnych względach na osobiste stosunki Oficerów i żołnierzy.

Podział 16. pułku liniowego piechoty na 2 bataliony strzelców.

Prostsza klasyfikacya stopni w artyleryi i kompanii technicznych, i znaczne onym powiększenie żołdu.

Jednakże wszystkie te urządzenia, przez ograniczenie stałej masy woyska, niezważając na cząstkowe pomnożenie i hojność ze względu pojedynczych stosunków, stawiają rezultat powiększenia części zaraz poczynającej się oszczędności więcej jak miliona, tak, że kosztła na utrzymanie woyska, wynoszące przy wstąpieniu na Tron Króla blisko 7 mil., nie czynią teraz summy 6 mil.

Ograniczenia te wynikają 1) z redukcji czyniącej służbę masy po 62 ludzi w kompanii, zład więcej jak 13000 w piechocie. 2) Z podobnej redukcji po 40 ludzi w szwadronie, zład blisko 2000 w iezdzie. 3) Z zmniejszenia koni po 10 na szwadron, w całej iazdzie o 480 koni. 4) z sproszenia ubioru i systemu mundurowania. 5) Z sproszenia wyższych stopni służby, szczególniej przez zmniejszenie licznej pisaniny.

Całe woysko wyjąwszy lekką iazdę, niebędzie więcej nosiło zwyczajnych do dotąd rabatów, mundur prostego żołnierza iakoteż Oficera zapinać się będzie z przodu na jeden rząd guzików. W lecie nosić będą białe płocienne spodnie, a w zimie sukienne, koltru takiego jak mundur.

Pułki różnić się będą rozmaitemi kolorami kołnierzy i wyłogów, i przy podobnych kolorach dwoma rzędami żółtych lub białych guzików. Większa część oddziałów traci numer na guzikach.

Systemat mundurowania szeregowego tak powinien być zaprowadzony, aby, gdy żołnierz zostanie od służby uwolniony nie był obowiązany do wynagrodzenia Skarbowi za ubior w czasie służby noszony.

Sproszenie ubioru dla Oficera jest dosyć znaczną ulgą. Bo, jeżeli ten dotąd na dwa surduty, dwa fraki mundurowe, dwoje sukiennych spodni białych, troje niebieskich pantalonów, przynajmniej dwie pary botów długich w pułku piechotnym liniowym 330, w pułkach gwar-

dy 550 ZR. wydawać musiał, tedy teraz ubiór ten zredukowany na dwa mundury 2 — 3 niebieskich i białych letnich spodni, co naywięcej wyniesie na 150 ZR. Ograniczenie zbytku w ubiorze, zmniejszyła podczas wojny iuki, a przez ulgę w mundurowaniu się, podwyższa istotnie płacę. W takieyże samęj myśli zniesione są we wszystkich gałęziach woyskowych i gatunkach broni broderowania i rozmaite wyszywania na kapeluszach i mundurach; muzyki pułkowe będą miały prostsze swóiemu przeznaczeniu odpowiadające odznaki; i gdy tym sposobem wszelkiemu przepychowi srebrem i złotem położona tama, więc w przyszłości szukać trzeba będzie świetności woyska w jednostajności wielkiej masy kolorów, i w odbłasku lśniący się broni.

Jarmark Lipski ieszcze gorzej wypadł iak zwyczajnie. Niebyło kupców i sprzedających i wiele bud z towarami nie pootwierano, czego nigdy niebyło. Ledwie tylko na grube sukna i płotno był nieiakis odbyt; iednakże na towary iedwabne znaleźli się kupcy.

W Dreźnie wybuchła czarna ospa i iuż wiele dzieci sprzatnęła, tak dalece, iż musiano przedsięwziąć środki policyyne. Spodziewają się, że zimno, które od d. 7. Stycznia nastąpiło (12 do 13 stopni niżej o), położy tamę zarazie.

Prussy.

Król Jegomość wydał następujące gabinetowe Rozporządzenie pod d. 10. Listopada:

Do Ministra Stanu Schuckmanna i Jenerała piechoty Hake.

Podług doniesienia WPanów z d. 21. z. m. potwierdzam Rozporządzenie, wydane przez Władze prowincyne pomorskie, względem wybierania zakazu żeglugi do woyska przeznaczonym, a z czem WPanowie zgodziliście się. Równie stosownie do wniosku WPanów postanawiam, że ci szyprowie, co użyją maytka do żeglugi, który się niewywiedzie ze służby iuż odbytey lub w tey mierze onemuż oddzielnym paszportem do żeglugi go upoważniającym, powinni zapłacić 20 talarów kary policyynej. Dalsze rozporządzenia w tey mierze WPanóm zostawuję.

Rossyia.

Pierwszy korpus woyska wykonał Cesarzowi Mikołaiowi przysięgę; toż samo uczyniły korpusy woyska stojące w Finlandyi iakoteż wszystkie Władze W. Xięstwa.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 5. Rozmaitości.)

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Piotra Pillera.